

KỶ NIỆM SINH NHẬT LẦN THỨ 18 CÔNG ƯỚC QUỐC TẾ QUYỀN TRẺ EM

Công ước Quốc tế Quyền Trẻ em

Công ước Quốc tế Quyền Trẻ em được Đại hội đồng LHQ thông qua ngày 20 tháng 11 năm 1989 và là một văn kiện quyền con người được nhiều nước phê chuẩn nhất trên thế giới. Hiện nay đã có 193 nước phê chuẩn Công ước Quyền trẻ em. Công ước quy định rằng tất cả những người dưới 18 tuổi (là trẻ em), không phân biệt giới tính, nguồn gốc, tôn giáo, bị khuyết tật hay không đều cần được chăm sóc và bảo vệ đặc biệt vì trẻ em thường dễ bị tổn thương nhất.

Khi phê chuẩn Công ước Quốc tế Quyền Trẻ em, có nghĩa là Chính phủ các nước đồng ý thực hiện những cam kết này. Các nước thành viên có nghĩa vụ phải sửa đổi và ban hành các văn bản luật, chính sách để thực hiện một cách đầy đủ Công ước. Các Chính phủ phải cân nhắc mọi hành động để đảm bảo lợi ích tốt nhất của trẻ em. Tuy nhiên, nhiệm vụ này cần phải có sự tham gia của tất cả mọi thành viên trong xã hội.

Nguyên tắc:

Công ước bao gồm 54 điều và có bốn nguyên tắc cơ bản xuyên suốt:

- **Không phân biệt đối xử** (điều 2): Trẻ em không bị phân biệt do chủng tộc, màu da, giới tính, ngôn ngữ, tôn giáo, quốc tịch, dân tộc, gốc gác, xuất thân, tư tưởng chính trị, địa vị xã hội, hay do bị khuyết tật
- **Vi lợi ích tốt nhất của trẻ** (điều 3): Các điều luật và hành động có ảnh hưởng đến trẻ em phải đặt lợi ích tốt nhất của trẻ lên hàng đầu, và phải tạo điều kiện thuận lợi nhất cho trẻ.
- **Sự sống còn, phát triển và bảo vệ trẻ em** (điều 6): Chính phủ các nước thành viên phải bảo vệ trẻ em và giúp trẻ em phát triển đầy đủ nhất về mặt thể chất, tinh thần đạo đức và xã hội.
- **Sự tham gia của trẻ em** (điều 12): Trẻ em có quyền được phát biểu ý kiến về những quyết định ảnh hưởng đến các em và những ý kiến của các em cần phải được tôn trọng

Công ước Quốc tế Quyền trẻ em có ý nghĩa như nhau đối với tất cả mọi người trên thế giới. Khi đưa ra các chuẩn mực chung, Công ước đã tính đến sự khác nhau của văn hóa, xã hội, kinh tế, chính trị của các quốc gia vì vậy các nước có thể tìm được phương pháp riêng để thực hiện các quyền được quy định trong công ước.

Công ước Quốc tế Quyền Trẻ em tròn 18 tuổi

Công ước Quốc tế Quyền Trẻ em được phê chuẩn 18 năm trước và những ai tròn 18 tuổi năm nay là những người thuộc thế hệ đầu tiên được Công ước bảo vệ từ khi sinh ra cho đến khi trưởng thành. Các em là những người được lớn lên cùng với Quyền trẻ em. Điều đó có nghĩa là các em đều có quyền ở mọi thời điểm trong cuộc đời. Trong những năm tháng đầu đời, quyền được sống, được nuôi dưỡng, được có danh tính là rất quan trọng với các em. Khi đến tuổi đi học thì quyền được học hành là một điều then chốt. Cuối cùng, khi các em đến tuổi vị thành niên, quyền được bảo vệ là vô cùng quan trọng vì lúc này các em trở nên độc lập hơn và hòa nhập với thế giới xung quanh. Và tất cả chúng ta phải giúp các em thực hiện những quyền này.

Để kỷ niệm sự kiện trọng đại ngày Công ước Quốc tế Trẻ em tròn 18 tuổi, UNICEF mong muốn nâng cao nhận thức của mọi người về Công ước nói chung và khuyến khích trẻ em tham gia tích cực hơn trong việc thực hiện quyền của các em.

Việt Nam và Công ước Quốc tế Quyền Trẻ em

Việt Nam là nước đầu tiên ở Châu Á và nước thứ hai trên thế giới phê chuẩn Công ước Quốc tế Quyền Trẻ em. Việt Nam còn phê chuẩn hai nghị định thư không bắt buộc của công ước (1) về buôn bán trẻ em, mại dâm trẻ em và văn hóa phẩm khiêu dâm trẻ em (2) sử dụng trẻ em trong xung đột vũ trang.

Từ khi phê chuẩn Công ước, Chính phủ Việt Nam đã sửa đổi và ban hành một số luật và chính sách để thực hiện Công ước ở Việt Nam. Ví dụ:

- Luật Bảo vệ, Chăm sóc và Giáo dục Trẻ em được ban hành vào năm 1991 và lần sửa đổi mới nhất là năm 2004. Luật đã quy định nguyên tắc “Trong mọi hoạt động của cơ quan, tổ chức, gia đình, cá nhân có liên quan đến trẻ em thì lợi ích của trẻ em phải được quan tâm hàng đầu, nguyên tắc “không phân biệt đối xử với trẻ em” và quy định rõ mười nhóm quyền cơ bản và các bổn phận của trẻ em.
- Luật Lao động (2002): quy định độ tuổi tối thiểu trong việc sử dụng lao động, nghiêm cấm lao động trẻ em.
- Luật bình đẳng giới (2006) quy định nam nữ không bị phân biệt đối xử về giới.
- Luật tố tụng hình sự (2003) quy định về thủ tục tố tụng đặc biệt đối với người bị hại, người làm chứng là người chưa thành niên; người bị bắt, người bị tạm giữ, bị can, bị cáo là người chưa thành niên
- Luật tố tụng dân sự (2005) quy định trình tự, thủ tục tiến hành các hoạt động khởi tố, điều tra, truy tố, xét xử và thi hành án dân sự, trong đó có những quy định nhằm bảo vệ quyền lợi hợp pháp của phụ nữ và trẻ em.
- Các văn bản dưới luật khác có các điều khoản bảo vệ trẻ em
- Các vấn đề về trẻ em được đưa vào Kế hoạch Phát triển Kinh tế xã hội 2006-2010.